

HALFJAARVERSLAG

Halfjaarcijfers Ballast Nedom: Teleurstellend resultaat, herfinanciering gewaarborgd en voortgang van desinvesteringen

- Resultaten in lijn met persbericht van 16 juni 2014
- Operationeel verlies van € 45 miljoen, waarvan € 15 miljoen herstructurerings-, reorganisatiekosten en afwaarderingen en € 22 miljoen boekwinst op desinvesteringen (1e halfjaar 2013: € 1 miljoen operationele winst)
- Nettoresultaat van € 51 miljoen verlies (1e halfjaar 2013: € 3 miljoen verlies)
- Orderportefeuille van € 1,2 miljard (eind 2013: € 1,5 miljard)
- Financieringspositie van € 116 miljoen schuld (eind 2013: € 61 miljoen schuld)

Financiële, strategische en operationele maatregelen eerste halfjaar 2014:

- Met de banken is een in juni aangekondigde principeovereenkomst gesloten over de financiering van Ballast Nedom tot 2017. Onderdeel van de overeenkomst is uitstel van 12 maanden van aflossing van leningen uit de opbrengst van desinvesteringen, tot een bedrag van maximaal € 15 miljoen.
- Versterking vermogenspositie door pakket aan desinvesteringen in voorbereiding additioneel aan de eerder aangekondigde verkoop Ballast Phoenix Ltd..
- Verbeterprogramma's opgestart waaronder een verbetertraject voor de beheersing van werkkapitaal en verschillende projecten gericht op kostenbesparingen.
- De aangekondigde integratie van de operationele aansturing vanuit zes clusters naar de drie divisies Infrastructuur, Bouw & Ontwikkeling en Specialismen & Toelevering is geëffectueerd. Binnen de strategische focus van Ballast Nedom is een gedifferentieerde marktbenadering ontwikkeld voor de drie divisies.
- Eerder aangekondigde herstructureringsmaatregelen conform planning doorgevoerd binnen de divisies Bouw & Ontwikkeling en Specialismen & Toelevering. Organisatiewijziging binnen Infra is inmiddels in gang gezet.
- Erik van der Noordaa benoemd tot voorzitter Raad van Bestuur van Ballast Nedom.

Kerncijfers

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Omzet	515	486	1 240
EBIT	(45)	1	(30)
Marge	(8,7%)	0,2%	(2,4%)
Resultaat voor belasting	(50)	(3)	(37)
Nettoresultaat	(51)	(3)	(41)
Orderportefeuille	1 188	1 567	1 460
Eigen vermogen	36	128	90
Solvabiliteit (equity)	4%	16%	11%
Financieringspositie	(116)	(116)	(61)

Ballast Nedam heeft een zwaar verliesgevend eerste half jaar achter de rug met een negatief operationeel resultaat van € 45 miljoen waarvan € 15 miljoen herstructurerings-, reorganisatiekosten en afwaarderingen, en € 22 miljoen boekwinst op desinvesteringen. Met name het grote verlies op het project Maasvlakte – Vaanplein dat werd veroorzaakt door aanzienlijke additionele kostenoverschrijdingen drukte op het resultaat. Tegenvallende projectresultaten werden behaald bij divisie Infrastructuur, waaronder op het project A2 Maastricht, dat wordt uitgevoerd door consortium Avenue2. Vooruitlopend op de resultaten van een recent opgestarte audit binnen het project, is hiervoor een voorziening ter grootte van € 14 miljoen opgenomen. In de nichemarkt offshore werden goede resultaten behaald. Een aantal grote complexe bouwprojecten leverden eveneens een goede bijdrage. In het afgelopen half jaar zijn er geen nieuwe grote projecten verworven op de binnenlandse markt.

In de meest recente projectrapportage van A-Lanes A15, het consortium dat het project A15 Maasvlakte-Vaanplein uitvoert, zijn de totale kostenoverschrijdingen van de ontwerp- en bouwactiviteiten vastgesteld op € 217 miljoen. De formele deelname van Ballast Nedam in de bouwcombinatie is 33,33%. Op grond van de overeengekomen werkafspraken, is het effectieve aandeel van Ballast Nedam in het project 40%. Dit heeft tot gevolg, dat Ballast Nedam van het cumulatieve bedrag van € 217 miljoen aan kostenoverschrijdingen, een bedrag van € 87 miljoen moet nemen als verlies en moet voorfinancieren in afwachting van de uitkomst van de contractueel vastgelegde procedure van geschillenbeslechting. Het kan geruime tijd duren voordat deze procedure een duidelijke uitkomst oplevert. De kostenoverschrijdingen hebben een aanzienlijke invloed op de solvabiliteit en de liquiditeitspositie van de onderneming.

Op grond van de contractuele verplichtingen aan de zijde van opdrachtgever Rijkswaterstaat verwacht Ballast Nedam - met A-Lanes A15 - dat de Commissie van Deskundigen tenminste gedeeltelijk zal beslissen in het voordeel van het consortium, met een substantiële resultaatverbetering voor A-Lanes A15 (en dus voor Ballast Nedam) op termijn als gevolg.

Strategische, operationele en financiële maatregelen eerste halfjaar 2014: Financiële maatregelen

- **Verbetering van de liquiditeitspositie en de solvabiliteit**

In het afgelopen halfjaar heeft Ballast Nedam een nettoverlies geleden van € 51 miljoen (geheel 2013 was dit een verlies van € 41 miljoen) en is het solvabiliteitspercentage gedaald van 11% naar 4%.

In februari 2014 is er een herfinanciering gerealiseerd met steun van alle 5%-plus aandeelhouders en banken. De herfinanciering van € 110 miljoen euro bestaat uit nieuwe gecommiteerde leningen van € 80 miljoen met een looptijd tot 2017, en uit een overbruggingsfaciliteit van € 30 miljoen, die wordt afgelost uit de opbrengsten van de voorgenomen claimemissie van € 30 miljoen. De € 80 miljoen leningen zijn deels een vervanging van de bestaande (voorheen niet gecommiteerde) faciliteit van € 60 miljoen. Inkomsten uit eventuele desinvesteringen van bedrijven die zich voordoen in de periode tot 2017 worden voor een deel als terugbetaling op de leningen aangewend. In juni 2014 is een principe overeenkomst met de banken afgesloten, waarin is opgenomen een uitstel van 12 maanden van aflossing van leningen uit de opbrengst van de desinvesteringen, tot een bedrag van maximaal € 15 miljoen. De convenanten met betrekking tot de herfinanciering worden in het 3e kwartaal 2014 vastgesteld.

Aan de claimemissie hebben alle 5%-plus aandeelhouders zich voor € 20,6 miljoen gecommiteerd en het restant van € 9,4 miljoen is door de Rabobank en ING onderschreven. De Claimemissie zal in het derde kwartaal plaatsvinden.

De versterking van de financiële structuur en verbetering van de solvabiliteit van Ballast Nedam zal moeten plaatsvinden door middel van de genoemde claimemissie van € 30 miljoen, het pakket aan geïdentificeerde desinvesteringen, verdere uitvoering van het desinvesteringsprogramma, opbrengsten uit lopende claims en andere compensaties, en door verbetering van het operationele resultaat de komende jaren op basis van het bijgestelde ondernemingsplan 2014-2016. Daarvoor is in het eerste halfjaar een verbeterprogramma gestart. Naast een verbetertraject voor de beheersing van werkkapitaal, omvat het programma verschillende projecten, gericht op kostenbesparing. Hoewel de verwachte effecten van het programma op grond van de eerste

rapportage veelbelovend zijn, is het nog te vroeg om de concrete resultaten ervan nader te kunnen duiden. De implementatie van het verbeterprogramma wordt in de tweede helft van 2014 verder gecontinueerd.

Op basis van de genoemde maatregelen hebben we het vertrouwen dat de continuïteit van de onderneming is gewaarborgd.

- **Voortgang op het desinvesteringsprogramma**

Op het in februari aangekondigde programma van desinvesteringen is voortgang geboekt. Op de middellange termijn wordt de portefeuille met bedrijven verder in lijn gebracht met de strategische focus door gecontroleerde desinvestering van bedrijven die niet bijdragen aan integrale projecten en industrialisatie van het bouwproces. In het eerste halfjaar vond de eerder gemelde verkoop plaats van Ballast Phoenix Ltd., het op de Engelse markt opererende dochterbedrijf van Recycling Maatschappij Feniks B.V., aan H2 Equity Partners (H2). Het bedrijf werd verkocht voor een bedrag van € 38 miljoen (100%, inclusief 3,5 miljoen euro earn-out). Dit levert voor Ballast Nedam een boekwinst op van € 22 miljoen.

Daarnaast heeft Ballast Nedam de volgende bedrijven geïdentificeerd als groep die direct beschikbaar is voor verkoop en die passen binnen de strategie ter versterking van de vermogenspositie van Ballast Nedam: het 30% belang van Ballast Nedam in Beheersmaatschappij Fr. Bontrup B.V. en de bedrijven CNG Net B.V., LNG24 B.V., CNG Net Realisatie en Onderhoud B.V., Rademakers Gieterij B.V., TBS Soest B.V. en Recycling Maatschappij Feniks B.V.. Deze bedrijven maken deel uit van de divisies Specialismen & Toelevering en Bouw & Ontwikkeling.

Het 30% belang van Ballast Nedam in Beheersmaatschappij Fr. Bontrup B.V. wordt in het derde kwartaal rond boekwaarde verkocht aan de eigenaar van de overige 70% van de aandelen in dit familiebedrijf F. Bontrup Holding B.V. ter versterking van de liquiditeit en vermogenspositie.

Strategische maatregelen:

- **Ontwikkeling gedifferentieerde marktbenadering binnen de strategische focus**

Voor de drie divisies Infrastructuur, Bouw & Ontwikkeling en Specialismen & Toelevering is een gedifferentieerde marktbenadering ontwikkeld, binnen de strategische focus van Ballast Nedam. De strategische focus richt zich op het in Nederland en internationaal succesvol verwerven en uitvoeren van integrale projecten op de werkgebieden huisvesting, mobiliteit, energie en natuur. Daaraan gerelateerde activiteiten in de nichemarkten bouwen we verder uit en we werken aan projecten waar we door onze specialistische kennis en kunde het verschil maken voor de opdrachtgever. Met verdere industrialisatie van het bouwproces door de inzet van innovatieve modulaire concepten en standaardisatie realiseert Ballast Nedam blijvende kwaliteit tegen de laagst mogelijke levenscycluskosten voor zijn opdrachtgevers en de maatschappij.

Operationele maatregelen:

- **Herstructurering divisie Bouw & Ontwikkeling conform planning**

De aanvang dit jaar aangekondigde herstructurering van de divisie Bouw & Ontwikkeling loopt conform planning. De divisie Bouw & Ontwikkeling staat daarmee beter gesteld voor de gedifferentieerde marktbenadering van Ballast Nedam door de integrale samenwerking en het gedeelde ondernemerschap binnen deze divisie. Conform het strategisch plan richt de divisie Bouw & Ontwikkeling zich vooral in Nederland maar ook daarbuiten op het succesvol verwerven en uitvoeren van complexe, integrale projecten en projecten waar we door onze specialistische kennis en kunde het verschil maken voor de opdrachtgever in de utiliteitsbouw, woningbouw, renovatie, groot onderhoud en restauratie.

- **Organisatiewijziging divisie Infrastructuur in lijn met de gedifferentieerde marktbenadering van Ballast Nedam**

Om het landelijke geïntegreerde infrabedrijf verder in lijn te brengen met de gedifferentieerde marktbenadering van Ballast Nedam, is recent binnen de divisie Infrastructuur een organisatiewijziging in gang gezet. Conform

het strategisch plan richt de divisie Infrastructuur zich op het in Nederland en internationaal succesvol verwerven en uitvoeren van grote, integrale projecten, het uitbouwen van gerelateerde activiteiten in de nichemarkten offshore, industriebouw, en projecten waar we door onze specialistische kennis en kunde het verschil maken voor de opdrachtgever in de beton-, weg- en waterbouw.

De organisatiewijzing zal de komende periode verder worden doorgevoerd.

- **Corporate Governance**

De benoeming van de heer Erik van der Noordaa (53) tot voorzitter Raad van Bestuur van Ballast Nedam is voorgelegd aan de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 27 juni 2014. De heer van der Noordaa is voor een periode van vier jaar in deze functie benoemd en vormt samen met de heer Peter van Zwieten, Chief Financial Officer, de Raad van Bestuur van Ballast Nedam. De heer Van der Noordaa is op 1 juni 2014 in dienst getreden. In deze functie volgt hij Theo Bruijninx op, die in februari zijn vertrek per 1 juli 2014 heeft aangekondigd.

Op 28 mei jl. is de heer Erik Staps (47) benoemd tot directeur van de divisie Infrastructuur. In deze functie rapporteert hij aan de Raad van Bestuur en maakt hij deel uit van de Concernraad (CORA) van Ballast Nedam, die bestaat uit de Raad van Bestuur en de directeuren van de drie divisies. Erik Staps volgt de heer Rob van Schravendijk op, die leiding zal gaan geven aan Ballast Nedam International Projects.

De aangekondigde integratie van de operationele aansturing vanuit zes clusters naar de drie divisies Infrastructuur, Bouw & Ontwikkeling en Specialismen & Toelevering is geëffectueerd. Met ingang van het boekjaar 2015 zullen ook de resultaten van de divisie Specialismen & Toelevering geïntegreerd worden gerapporteerd.

Risico's en onzekerheden

De genoemde maatregelen ter versterking van de liquiditeit en verbetering van de solvabiliteit van Ballast Nedam, bieden het bedrijf voldoende financiële ruimte om zich te kunnen richten op de versnelde uitvoering van zijn strategie, die gericht is op integrale projecten. Dit laat onverlet dat er onzekerheden zijn die voor Ballast Nedam nadelig (maar ook voordelig) kunnen uitpakken. Dit betreffen enerzijds gevoeligheden in het ondernemingsplan zoals het tijdstip van het contracteren van grote projecten en de afwikkeling van lopende gerechtelijke procedures. Anderzijds bestaan onzekerheden in de effectuering van verbeteringstrajecten, zoals de realisatie van verkoop van bedrijfsonderdelen en kostenbesparingstrajecten. Daarnaast is de orderportefeuille een risico met betrekking tot de bezetting. Ballast Nedam is van mening dat het bedrijf op basis van de genomen maatregelen en het bijgestelde ondernemingsplan 2014-2016, rekening houdend met de geïdentificeerde gevoeligheden, in staat is om binnen zijn kredietlimiet te blijven. Tevens biedt het bijgestelde ondernemingsplan tezamen met verwachte opbrengsten uit verkoop van bedrijfsonderdelen zodanige ruimte dat Ballast Nedam zich in de komende jaren aan de nog overeen te komen convenanten kan houden, die in overleg met de banken en op basis van het bijgestelde ondernemingsplan in het derde kwartaal 2014 worden vastgesteld.

De financiële resultaten over 2013 en het eerste halfjaar 2014 en de daarmee samenhangende lage solvabiliteit heeft er toe geleid dat de kredietverzekeraars recentelijk hun dekking op Ballast Nedam hebben stopgezet. Ballast Nedam heeft er vertrouwen in dat, op grond van de genoemde maatregelen en het vertrouwen van de banken en de aandeelhouders, ook zonder deze dekking een goede samenwerking met zijn leveranciers en onderaannemers kan worden voortgezet waarbij zij het vertrouwen in Ballast Nedam zullen blijven houden.

Het grootste risico voor Ballast Nedam blijft het project A15 Maasvlakte –Vaanplein. Aanvullende kostenoverschrijdingen kunnen zwaar drukken op de solvabiliteit en de liquiditeitspositie van de onderneming. Daarentegen kan de nog niet toegekende, maar wel verwachte compensatie door Rijkswaterstaat de resultaten in positieve zin beïnvloeden. Naar aanleiding van de tegenvallende projectresultaten van het project A2 Maastricht, is een interne audit binnen het project opgestart. Vooruitlopend op de resultaten van de audit is hiervoor een voorziening opgenomen. Het project A2 Maastricht wordt uitgevoerd door het consortium Avenue2, waarin Ballast Nedam voor 50% participeert. Daarnaast kent Ballast Nedam een risicoprofiel voor

haar overige projecten die zowel negatief als positief kunnen uitvallen en tot het normale ondernemingsrisico behoren.

DIVISIE INFRASTRUCTUUR

Infrastructuur

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Omzet	186	199	546
EBIT	(59)	5	4
Marge	(31,7%)	2,5%	0,7%
Orderportefeuille	488	787	596
Activa	263	211	247

EBIT en omzet

Het segment Infrastructuur behaalde een zwaar verlies bij een iets dalende omzet van 6%. De dalende omzet wordt veroorzaakt door een lagere omzet in de industriebouw. De aanzienlijke additionele kostenoverschrijdingen van het project A15 Maasvlakte – Vaanplein, uitgevoerd door het consortium A-Lanes A15, had veruit de meeste impact op het teleurstellende, negatieve resultaat. Daarnaast werden tegenvallende projectresultaten behaald binnen de divisie Infrastructuur, waaronder A2 Maastricht. Vooruitlopend op de resultaten van een opgestarte audit binnen het project is hiervoor een voorziening ter grootte van € 14 miljoen opgenomen. Het project A2 Maastricht wordt uitgevoerd door het consortium Avenue2, waarin Ballast Nedam voor 50% participeert. De nieuwere, volgens de strengere acceptatieprocedure aangenomen projecten presteren conform verwachting. Op de nichemarkt offshore windmolens en de kleinere projecten in de industriebouw werden goede resultaten behaald.

De totale activa van Infrastructuur zijn toegenomen ten opzichte van halfjaar en jaareinde 2013 tot € 263 miljoen door een toename van de vorderingen.

A15 Maasvlakte – Vaanplein

Omdat de door A-Lanes A15 geïnitieerde gesprekken met opdrachtgever Rijkswaterstaat niet hebben geleid tot een oplossing, zijn de partijen eind april overeengekomen om de contractueel vastgelegde procedure van geschillenbeslechting te volgen. Conform het DBFM-contract zal een Commissie van Deskundigen bindend advies uitbrengen over de financiële verantwoordelijkheid voor de verschillende kostenoverschrijdingen.

Op grond van de navolgende twee contractuele verplichtingen aan de zijde van opdrachtgever Rijkswaterstaat verwacht Ballast Nedam - met A-Lanes A15 - dat de Commissie van Deskundigen tenminste gedeeltelijk zal beslissen in het voordeel van het consortium, met als gevolg een substantiële resultaatsverbetering voor A-Lanes A15 (en dus voor Ballast Nedam) op termijn.

- Van Rijkswaterstaat wordt een actieve rol verwacht in het verkrijgen van tijdige en consistente medewerking van de relevante publieke stakeholders in het verlenen van vergunningen. Daartoe heeft Rijkswaterstaat een 'Bestuursovereenkomst verbreding rijksweg 15 (Maasvlakte-Vaanplein)' afgesloten met de betrokken publieke partijen. Namens het Rijk heeft de Minister de coördinerende taken en bevoegdheden ingevolge de Tracéwet. Het gaat hierbij om ruim 1000 vergunningen met publieke partijen waarmee A-Lanes A15 geen contractuele relatie heeft.
- Onder het DBFM-contract wordt ook medewerking van Rijkswaterstaat verlangd bij de wijzigingsprocedure, waarmee onduidelijke, niet-uitvoerbare of tegenstrijdige eisen van publieke stakeholders kunnen worden gerepareerd. Het gaat concreet om circa 200 wijzigingen opdrachtgever, waarbij over een aantal essentiële wijzigingen geen financiële overeenstemming bestaat. Om vertraging als gevolg daarvan te voorkomen, heeft A-Lanes A15 een grote extra inspanning moeten leveren, met grote inefficiënties en kostenoverschrijdingen tot gevolg. Momenteel verlopen de bouwwerkzaamheden volgens planning.

Om verdere vertraging en daaropvolgende aanvullende kostenoverschrijdingen te voorkomen, heeft Rijkswaterstaat in april 2014 samenwerking toegezegd voor een aantal additionele werkzaamheden en lopende wijzigingen opdrachtgever. Als deze toegezegde medewerking door Rijkswaterstaat niet wordt geëffectueerd, verwacht A-Lanes A15 dat de kostenoverschrijdingen voor de resterende duur van het project nog verder zullen oplopen.

Nichemarkt offshore

De installatie van de 80 funderingen van het Duitse offshore windmolenproject Butendiek loopt voorspoedig. In de maand juni werd op dit project in de Duitse Bocht, 32 km ten westen van het Duitse eiland Sylt, de 500e fundering door Ballast Nedam geïnstalleerd; een prachtige mijlpaal sinds Ballast Nedam in deze markt actief is. De afgelopen jaren optimaliseerde Ballast Nedam de werkwijze conform het feeder-concept, waarbij het hefschip de Svanen op zee blijft, met een zeer effectieve en efficiënte installatiecyclus tot gevolg. Nog niet in de orderportefeuille opgenomen is het contract ten behoeve van Westermeerwind voor het ontwerpen, leveren en in 2015 installeren van de funderingen voor 48 windturbines voor een windmolenpark in de Noordoostpolder. Financial close hiervan wordt eind juli verwacht.

Nichemarkt alternatieve brandstoffen

Ballast Nedam is actief op de nichemarkt van alternatieve brandstoffen door de bundeling van kennis en kunde op het gebied van ontwerp, realisatie, financiering, beheer, onderhoud en exploitatie van tankstations. De bedrijven CNG Net en LNG24 investeren in openbare netwerken van groengastankstations voor de particuliere markt en tankstations voor LNG (Liquefied Natural Gas) voor de transportmarkt. CNG Net opende het vorige kwartaal haar 58e openbare tankstation. Daarnaast beheert CNG Net 11 tanklocaties op maat voor klanten die op groengas rijden. CNG Net is marktleider in dit segment. Het tweede LNG-tankstation van LNG24 wordt gerealiseerd in Delfgauw. Dit station zal veel transporteurs bedienen die binnenstedelijk goederenvervoer verzorgen en op LNG schoner en stiller rijden. In Roosendaal en Rotterdam Zuid zijn inmiddels vergunningen verleend voor LNG-tankstations.

Met de voorgenomen desinvesteringen van CNG Net, LNG24 en aanverwante activiteiten zal Ballast Nedam deze nichemarkt op termijn verlaten.

Markt en orderportefeuille

Het volume in de infrastructuurmarkt staat onverminderd onder druk. De tendens van de rijksoverheid om grote infraprojecten uit te stellen vanwege financiële krapte zet zich voort. Er treden buitenlandse spelers toe tot de Nederlandse markt bij een beperkter aantal, steeds groter wordende infraprojecten. Ten aanzien van het bestaande areaal blijven overheden wel investeren in beheer en onderhoud; de komende jaren wordt € 900 miljoen extra geïnvesteerd. Ook voor de nichemarkt industriebouw neemt de concurrentie toe. De nichemarkt offshore windmolens bleef daarentegen goed. Het afgelopen halfjaar stagneerde de orderintake bij de divisie Infrastructuur.

De orderportefeuille nam in het eerste halfjaar met € 108 miljoen af tot € 488 miljoen door de voortgang op een aantal grote langjarige projecten, het verlaten van de capaciteit gedreven markten en doordat er in het afgelopen half jaar geen grote projecten zijn verworven op de binnenlandse markt.

Het ingezette beleid vanuit de Nederlandse overheid gericht op schaalvergroting en alternatieve contractvormen bij infraprojecten wordt inmiddels ook doorgevoerd voor de natte projecten. Naast de tender A9 Gaasperdammerweg, zien we kansen in het DBFM sluizenprogramma, waaronder de Sluis Limmel, en het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Deze projecten sluiten uitstekend aan bij de door Ballast Nedam ingezette strategie en de opgedane ervaring in grootschalige DBFM projecten. Naast de grote, integrale projecten zal de divisie Infrastructuur zich meer en proactief gaan richten op de middelgrote projecten en het exporteren van de in integrale projecten en nichemarkten opgedane kennis en kunde.

Organisatiewijziging divisie Infrastructuur

Om het landelijke geïntegreerde infrabedrijf verder in lijn te brengen met de *gedifferentieerde marktbenadering* van Ballast Nedam, is recent binnen de divisie Infrastructuur een organisatiewijziging in gang gezet met een duidelijke strategische focus op vijf marktsegmenten: 1.) Grote, integrale infrastructuur projecten (NL); 2.) Kleinere (specialistische) beton-, water- en industriebouw projecten (NL); 3.) West Europese projecten op het gebied van Offshore wind; 4.) Internationale specialistische projecten; en 5.) Wegenbouw.

De nieuwe organisatie heeft gevolgen voor individuele functies en rollen. We verwachten een beperkte impact op de werkgelegenheid.

DIVISIE BOUW & ONTWIKKELING

Bouw & Ontwikkeling

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Omzet	263	232	531
EBIT	(3)	1	(11)
Marge	(1,1%)	0,4%	(2,1%)
Orderportefeuille	613	654	691
Activa	293	300	289

EBIT en omzet

Divisie Bouw & Ontwikkeling behaalde over het eerste halfjaar een operationeel verlies van € 3 miljoen bij een 13% hogere omzet. De resultaten zijn in lijn met het businessplan en werden met name negatief beïnvloed door eenmalige herstructureringskosten. Zonder rekening te houden met de herstructureringskosten was er een operationeel resultaat van € 1 miljoen positief. De grote complexe projecten en regionale werken behaalden over het algemeen een positieve bijdrage en de vastgoedontwikkeling draaide licht positief/ break even.

De activa van Bouw & Ontwikkeling bedroegen € 293 miljoen en is € 4 miljoen hoger dan eind 2013.

Markt en orderportefeuille

We zien de woningmarkt heel langzaam aantrekken. Voorzichtige tekenen van herstel zijn de toename van verkopen van woningen in met name de Randstad. De historisch lage hypotheekrente is hierbij behulpzaam. Echter de aanscherping van financieringsmogelijkheden voor particulieren en de stelselwijzigingen op de hypotheekmarkt hebben nog altijd een drukkende werking. De woningcorporaties zijn nog erg terughoudend met investeren. Planontwikkelingsprojecten worden nog steeds uitgesteld of geschrapt. Ook zien we de gemiddelde ingreep ten behoeve van onderhoud en renovatie per corporatiewoning teruglopen. Al met al blijft 2014 een lastig jaar en wordt herstel pas op zijn vroegst medio 2015 verwacht. Positieve verwachtingen zijn er in de markt voor beleggers huurwoningen waar Ballast Nedam met de iQwoning® een aantrekkelijke propositie kan bieden.

Op termijn biedt de woningmarkt perspectief door de huidige lage productie van nieuwbouwwoningen en de demografische ontwikkelingen. De kantorenmarkt zal zich later herstellen door de huidige grote leegstand en 'het nieuwe werken'. Kansen voor de utiliteitsbouw liggen met name bij de renovatie en herbestemming, waarvan bedrijven als Concrete Valley met gevelsystemen en URSEM Modulaire Bouwsystemen met modulaire producten zoals prefab badkamers van kunnen profiteren. Een langzaam opkomende maar groeiende trend betreft het energiezuiniger maken van het bestaande vastgoed.

De orderportefeuille liet in het eerste halfjaar een daling zien van 11% tot € 613 miljoen. In het afgelopen half jaar waren er minder projecten op de markt en zijn er geen grote, complexe projecten aangenomen. Wel heeft Ballast Nedam in maart de vernieuwbouw van het Thialf-stadion in Heerenveen gegund gekregen. Ook is in het eerste kwartaal de verbouw van het Krasnapolsky hotel aan de Dam te Amsterdam aan Ballast Nedam gegund. Er werd een goede voortgang op de complexe, integrale projecten geboekt. Begin mei is de realisatie van het pps-project Penitentiare Inrichting Zaanstad aangevangen door het consortium Pi2, een samenwerkingsverband tussen Ballast Nedam (65%) en Royal Imtech (35%). Dit pps-project betreft het ontwerp, nieuwbouw, onderhoud, financiering en het facilitaire beheer met een looptijd vanaf beschikbaarheid van 25 jaar. Het project heeft een nominale waarde van ongeveer € 300 miljoen. Ballast Nedam is enig aandeelhouder van dit pps-project.

Met de gemeente Rotterdam is definitieve overeenstemming bereikt ten aanzien van het pps-project Hart van Zuid. Met de realisatie van de gebiedsontwikkeling Hart van Zuid is gedurende de looptijd van 20 jaar een

totale investering van ongeveer 330 miljoen euro gemoeid. Financial close hiervan wordt aanvang 2015 verwacht. Dit project is nog niet in de orderportefeuille opgenomen.

Met de ondertekening van de realisatie en exploitatieovereenkomst met de gemeente Amsterdam is in mei ook de integrale gebiedsontwikkeling van het Food Center Amsterdam van start gegaan. Het nieuwe Food Center Amsterdam betreft een 25-jarige gebiedsconcessie, waarbij het consortium van VolkerWessels Vastgoed en Ballast Nedom de regie voert over het tempo en het programma van de transformatie van het huidige terrein van circa 23 ha naar een modern Food Center van circa 100.000 m² bedrijfsterrein, de bouw van circa 1600 woningen en het herstel van het Rijksmonument de Centrale Markthal. Dit project is nog niet in de orderportefeuille opgenomen.

Industrieel bouwen

In de 'Stroomversnelling', de innovatiedeal van zes woningcorporaties en vier grote bouwbedrijven om 111.000 huurwoningen duurzaam te renoveren, is de 3e proefwoning opgeleverd. In lijn met zijn strategisch plan is de oplossing van Ballast Nedom gericht op het inzetten van innovatieve modulaire bouwmethoden en –systemen; met het ultieme doel om in één dag een woning te renoveren met minimale overlast voor de bewoner en zijn omgeving. Met de proefwoningen test en ontwikkelt Ballast Nedom in samenwerking met URSEM Modulaire Bouwsystemen (41% Ballast Nedom) deze aanpak, die voor de woningcorporaties uiteindelijk een rendabele business case gegarandeerd mogelijk maakt.

Woningbouwactiviteiten: exposure vastgoedontwikkeling en grondbank

De woningbouwactiviteiten namen met 128 woningen af van 929 woningen in aanbouw eind 2013 tot 801. In het eerste halfjaar zijn 65 woningen in aanbouw genomen, waarvan 57 uit eigen vastgoedontwikkeling, en er zijn 193 woningen opgeleverd. Van deze 193 woningen zijn 78 iQwoningen® opgeleverd voor het project Berckelbosch in Eindhoven.

Exposure vastgoedontwikkeling

	Halfjaar 2014	2013
<i>x € 1 miljoen</i>		
Grondposities	136	142
Projecten in aanbouw onverkocht	5	5
Projecten opgeleverd onverkocht	9	10
Totaal in de balans	150	157
Afbouwverplichtingen onverkocht	4	3
Aankoopverplichtingen grondposities	43	44
Verplichtingen buiten de balans	47	47
Exposure vastgoedontwikkeling	197	204

De totale exposure op de vastgoedontwikkeling, bestaande uit de investeringen in grondposities, de investeringen in onverkocht vastgoed en de nog na te komen verplichtingen daarop, is in het eerste halfjaar afgenomen met € 7 miljoen tot € 197 miljoen. Het streven is om de komende jaren het geïnvesteerd vermogen in vastgoed te verlagen. Dit zal nog lastig te realiseren zijn gezien de huidige marktomstandigheden en de nog bestaande aankoopverplichtingen van € 43 miljoen. Hiervan valt € 25 miljoen in de periode 2014 tot en met 2017 en € 18 miljoen in 2018 en later.

De totale investering in onverkocht vastgoed, opgeleverd en in aanbouw tezamen, is in het eerste halfjaar met € 1 miljoen gedaald tot € 14 miljoen. Het aantal onverkochte woningen steeg van 96 woningen eind 2013 tot 100 woningen. Het aantal onverkochte opgeleverde woningen nam in het eerste halfjaar van 27 woningen eind 2013 met 11 woningen af tot 16. Deze zijn verdeeld over 6 projecten. Naast de 16 woningen bestond verder het opgeleverde onverkochte vastgoed uit 4 112 m² verhuurd en 1 000 m² onverhuurd commercieel vastgoed.

De onvoorwaardelijke aankoopverplichtingen zijn ten opzichte van eind 2013 met € 1 miljoen afgenomen in verband met de grondafname vanwege de start van een woningbouwproject. De voorwaardelijke aankoopverplichtingen zijn met € 33 miljoen toegenomen; dit wordt voornamelijk verklaard door de ondertekening van de ontwikkelovereenkomst voor het vakantiewoningenproject De Klepperduinen in Ouddorp.

Grondposities

	Halfjaar 2014	2013
<i>x € 1 miljoen</i>		
1 januari	142	152
Netto (des)investeringen	(6)	(9)
Afwaardering	-	(1)
31 december	136	142

De grondposities namen met € 6 miljoen af tot € 136 miljoen. Dit bestond met name uit de verkoop van een aantal kleinere grondposities en de in aanbouw genomen tweede fase van de gebiedsontwikkeling Strand Resort Nieuwvlietbad. In het eerste halfjaar waren er geen afwaarderingen.

Transitie divisie Bouw & Ontwikkeling

De aanvang dit jaar aangekondigde herstructurering van de divisie Bouw & Ontwikkeling loopt conform planning. De herstructurering is gericht op het aanbrengen van de strategische focus gericht op complexe, integrale projecten vooral in Nederland maar ook daarbuiten. Hierbij blijven Heddes Bouw & Ontwikkeling en Laudy Bouw & Ontwikkeling als regionale bedrijven opereren in de Randstad respectievelijk het Zuiden van Nederland. Door behoud van de regionale vestigingen wordt er optimaal gebruik gemaakt van lokale aanwezigheid, terwijl de bedrijfsvoering profiteert van de synergie van een geïntegreerd opererend bedrijf. De veertien Bouwborgvestigingen zijn verder getransformeerd naar een landelijk opererend onderhoud- en renovatiebedrijf.

De vastgoed- en ontwikkelingsactiviteiten worden verder geïntegreerd in de business unit Concessies - Ontwikkeling met de focus op financiële haalbaarheid; het creërend vermogen van deze business hangt steeds meer af van nieuwe verdienmodellen, een sterk netwerk in de financiële wereld en het vooraf zorgvuldig managen van financiële risico's. Hierin raken de disciplines van Ballast Nedam Ontwikkeling en Ballast Nedam Concessies, die ook de portefeuille aan pps- en concessieprojecten beheert, elkaar direct. Door synergie van de werkzaamheden van de genoemde bedrijven ontstaat betere kennisdeling en een meer efficiënte, robuuste organisatie.

De divisie Bouw & Ontwikkeling staat daarmee beter gesteld voor de *gedifferentieerde marktbenadering* van Ballast Nedam door de integrale samenwerking en het gedeelde ondernemerschap binnen deze divisie.

DIVISIE SPECIALISMEN & TOELEVERING

De resultaten van de specialistische en toeleverende bedrijven werden positief beïnvloed door de goed gevulde orderportefeuille bij de prefab betonbedrijven en de resultaten van het ingezette beleid van kostenbesparingen en innovaties in de afgelopen jaren. Daarnaast verloopt het goed lopende desinvesteringsprogramma volgens plan en is de divisie gestopt met een aantal verliesgevendende producten en/of activiteiten.

De divisie Specialismen & Toelevering staat goed gesteld voor de uitdagingen van de markt met de doorgelopen reorganisaties en procesverbeteringen. Het kostenniveau van de bedrijven is sterk gereduceerd, het innovatief vermogen en de commercie is op verschillende fronten versterkt. Het management zet zich in op het blijvend doorvoeren van deze verbeteringen.

Conform het strategisch plan richt de divisie Specialismen & Toelevering zich op het leveren van producten en diensten die door onderscheidend vermogen bijdragen aan een aantoonbaar concurrentievoordeel binnen de strategische focus van Ballast Nedam

Specialismen

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Omzet	97	114	260
EBIT	1	(4)	(19)
Marge	1,0%	(3,5%)	(7,3%)
Orderportefeuille	73	107	113
Activa	87	113	115

EBIT en omzet

De enorme ommezwaai van zwaar verliesgevend in 2013 bij een aantal bedrijfsonderdelen, de ingezette forse reorganisaties bij een vijftal specialistische bedrijven en de samenvoeging van een aantal bedrijfsonderdelen begint zich in de cijfers te vertalen. Het eerste halfjaar werd met een positief resultaat van € 1 miljoen afgesloten versus € 4 miljoen negatief in 2013.

De omzet over het eerste halfjaar nam met € 17 miljoen af tot € 97 miljoen als gevolg van vermindering van activiteiten.

De activa van Specialismen bedroegen € 87 miljoen en waren daarmee € 28 miljoen lager dan de eerste helft 2013. Dit komt door sterke sturing op werkkapitaal vermindering en de afname van activiteiten.

Markt en orderportefeuille

De markten blijven op de korte termijn met lage prijsniveaus uitdagend. De indicatoren voor herstel op middellange termijn geven over het algemeen een licht positief beeld weer.

De orderportefeuille nam in het eerste halfjaar met € 34 miljoen af tot € 107 miljoen vanwege de capaciteitsreductie bij een aantal specialistische bedrijven en verlaging van het marktvolume als afgeleide van de markten voor infrastructuur en de bouw. Naast de Ballast Nedam projecten zullen de specialistische bedrijven zich verder toeleggen op het ontwikkelen van een derden markt.

De activiteiten ten aanzien van de nichemarkt alternatieve brandstoffen van Ballast Nedam IPM zijn in het afgelopen half jaar geïntegreerd in CNG Net.

Toelevering

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Omzet	74	68	184
EBIT	23	1	8
Marge	31,1%	0,7%	4,3%
Orderportefeuille	47	61	55
Activa	192	198	187

EBIT en omzet

De omzet van Toelevering nam licht af met € 4 miljoen tot € 74 miljoen door minder omzet met name in de primaire grondstoffen en als gevolg van de sluiting van Omnia. Toelevering behaalde een operationeel resultaat van € 23 miljoen ten opzicht van € 1 miljoen van vorig jaar. De boekwinst van de verkoop van Phoenix Ltd bedroeg € 22 miljoen. Ook een minderheidsdeelname in de asfaltcentrale Helmond werd in het afgelopen half jaar verkocht. Zonder rekening te houden met de boekwinst, afwaarderingen van activa en reorganisatiekosten van Omnia behaalde Toelevering een resultaat van € 6 miljoen.

Met uitzondering van Omnia was het resultaat van de prefab bedrijven breakeven. Naar aanleiding van de begin april aangekondigde sluiting van Omnia Plaatvloer B.V. in Coevorden, is in juni de productie definitief stopgezet. De activa zullen zoveel mogelijk worden verkocht. De sluiting is ingegeven door voortdurende verliezen en ontbreken van perspectief op termijn.

De activa van Toelevering bedroegen € 192 miljoen en zijn daarmee 5 miljoen hoger dan eind 2013.

Markt en orderportefeuille

De marges in de prefab markt blijven onder druk staan voor met name de standaardproducten. Echter de gedifferentieerde marktbenadering en focus op innovatieve, hoogwaardige producten van de prefab fabrieken dragen bij aan een kwalitatieve orderintake. Ook de grondstoffenmarkt voor zand en grind bleef het eerste halfjaar onder druk staan. De markten waren qua volumes redelijk mede dankzij de milde winter, maar de prijzen bleven laag. Al met al hebben de toeleveringsbedrijven te maken met een zeer competitieve markt.

De orderportefeuille nam in het eerste halfjaar af met € 8 miljoen tot € 47 miljoen doordat er geen grote projecten zijn aangenomen door de divisies Infrastructuur en Bouw & Ontwikkeling.

Naast de Ballast Nedam projecten zullen de toeleverende bedrijven zich dan ook verder toeleggen op het ontwikkelen van een derden markt, zoals in België en Duitsland.

Nichemarkt secundaire grondstoffen

Op de nichemarkt voor secundaire grondstoffen behaalde Feniks Recycling een goed resultaat. Er is dit jaar veel vraag naar AVI-bodemas. Daarnaast is Feniks nauw betrokken met de voorbereidingen voor de invulling van de Green Deal.

Omzet

	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
<i>x € 1 miljoen</i>			
Infrastructuur	186	199	546
Bouw & Ontwikkeling	263	232	531
Specialismen	97	114	260
Toelevering	74	68	184
	620	613	1 521
Overig	(105)	(127)	(281)
	515	486	1 240

De omzet steeg met 3% van € 496 naar € 515 miljoen. Deze stijging komt volledig voor rekening van de divisie Bouw & Ontwikkeling. Zowel de regionale bedrijven als ook de grote projecten hebben daaraan bijgedragen.

EBIT

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Infrastructuur	(59)	5	4	(59)	5	4
Bouw & Ontwikkeling	(3)	1	(11)	1	1	-
Specialismen	1	(4)	(19)	1	(4)	(14)
Toelevring	23	1	8	6	1	9
Overig	(7)	(2)	(12)	(1)	(2)	(11)
	(45)	1	(30)	(52)	1	(12)
Afwaardering	(4)	-	(6)	(4)	-	(6)
Boekwinst	22	-	-	22	-	-
Herstructureringskosten	(6)	-	-	(6)	-	-
Reorganisatiekosten	(5)	-	(12)	(5)	-	(12)
	(45)	1	(30)	(45)	1	(30)

Het operationele verlies bedroeg € 45 miljoen. Het operationele verlies exclusief afwaarderingen van materiële vaste activa, goodwill, boekwinsten en herstructureringskosten bedroeg € 52 miljoen. Dit is € 53 miljoen slechter dan over het eerste half jaar 2013. Het operationele resultaat van het segment Toelevring wordt beïnvloed door boekwinst van € 22 miljoen op de verkoop van Ballast Phoenix Ltd. in het eerste halfjaar 2014. Het resultaat overig betreft hoofzakelijk holdingkosten.

Marge

	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Infrastructuur	(31,7%)	2,5%	0,7%
Bouw & Ontwikkeling	(1,1%)	0,4%	(2,1%)
Specialismen	1,0%	(3,5%)	(7,3%)
Toelevring	31,1%	0,7%	4,3%
	(8,7%)	0,2%	(2,4%)

De marge op concernbasis bedroeg 8,7% negatief. Zonder rekening te houden met afwaarderingen en herstructureringskosten blijft de marge negatief met (5%). Over het eerste half jaar 2013 was dit nul %.

Nettoresultaat

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
EBIT	(45)	1	(30)
Financieringsbaten en -lasten	(5)	(4)	(7)
Resultaat voor belastingen	(50)	(3)	(37)
Belastingen	(1)	-	(4)
Nettoresultaat	(51)	(3)	(41)

De rentelasten zijn met € 1 miljoen gestegen ten opzichte van het eerste half jaar 2013 naar € 5 miljoen als gevolg van hogere tarieven en meer gebruik van de werkkapitaalfaciliteit. De belastingdruk bedroeg

€ 1 miljoen, € 1 miljoen hoger dan eerste helft 2013. De belastinglast is het gevolg van positieve resultaten buiten de fiscale eenheid. Het nettoverlies bedroeg € 51 miljoen.

Orderportefeuille

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Infrastructuur	488	787	596
Bouw & Ontwikkeling	613	654	691
Specialismen	73	107	113
Toelevering	47	61	55
	1 221	1 609	1 455
Overig	(33)	(42)	5
	1 188	1 567	1 460

De orderportefeuille nam af met € 379 miljoen ten opzichte van de eerste helft 2013 tot € 1,2 miljard. De daling doet zich voor in alle drie de divisies. De grootste daling vindt plaats bij Infrastructuur als gevolg van hoge productie bij projecten als A15 Maasvlakte - Vaanplein en A2 Maastricht, het verlaten van de capaciteit gedreven markten en doordat er in het afgelopen half jaar geen grote projecten zijn verworven op de binnenlandse markt. De daling bij de overige segmenten is het gevolg van hogere productie en aflopende projecten.

De strategische focus van Ballast Nedam en de gedifferentieerde marktbenadering hiervan vanuit de drie divisies zijn richtinggevend voor het gedisciplineerd tenderen en het handhaven van de strengere acceptatieprocedures.

Vermogen en kasstromen

Het eigen vermogen van Ballast Nedam is door het netto resultaat van € 51 miljoen negatief afgenomen tot € 36 miljoen.

Door het verlies daalde de solvabiliteit van 11% eind 2013 naar 4%.

De totale activa steeg met € 44 miljoen tot € 872 miljoen als gevolg van hogere pps-vorderingen voor Pi2 Zaanstad (€ 18 miljoen) en hogere vorderingen van € 86 miljoen. Het werkkapitaal daalde met € 17 miljoen als gevolg van hogere vooruitbetalingen (€ 48 miljoen) en hogere overige schulden (€ 28 miljoen). Hierin zijn ook de voorzieningen op A15 Maasvlakte – Vaanplein en A2 Maastricht opgenomen.

De kasstroom over het eerste halfjaar 2014 bedroeg 25 miljoen negatief tegenover een negatieve kasstroom van € 17 miljoen in de vergelijkbare periode in 2013.

De operationele kasstroom over het eerste halfjaar 2014 verslechterde met € 6 miljoen ten opzichte van het eerste halfjaar 2013 tot € 82 miljoen negatief door lagere onderhanden werk en hogere vooruitbetalingen.

De kasstroom uit de investeringsactiviteiten bedroeg € 17 miljoen positief tegenover € 9 miljoen negatief in de eerste helft 2013. De investeringen bestonden uit € 6 miljoen in de (im)materiële vaste activa en € 11 miljoen in de financiële vaste activa. Dit betrof vooral pps-vorderingen voor de penitentiare inrichting Zaanstad Pi2. De positieve kasstroom uit de verkoop van dochterondernemingen na aftrek van de afgesloten geldmiddelen bedroeg € 29 miljoen en heeft betrekking op de verkoop van Ballast Phoenix Ltd.

De positieve kasstroom uit financieringsactiviteiten van € 10 miljoen bestond uit opgenomen langlopende leningen ten behoeve van de pps-financiering van de penitentiare inrichting Zaanstad Pi2.

Financieringspositie

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Geldmiddelen	43	36	52
Rekening Courant	<u>(68)</u>	<u>(53)</u>	<u>(22)</u>
Netto liquide middelen	(25)	(17)	30
Recourse leningen	<u>(91)</u>	<u>(99)</u>	<u>(91)</u>
Financieringspositie	(116)	(116)	(61)
Non-recourse leningen	<u>(14)</u>	<u>(13)</u>	<u>(17)</u>
Financieringspositie inclusief non-recourse	(130)	(129)	(78)

De financieringspositie van Ballast Nedam verslechterde met € 55 miljoen van een schuld van € 61 miljoen eind 2013 tot een schuldpositie van € 116 miljoen over het eerste halfjaar 2014. Ten opzichte van de eerste helft 2013 is de schuldpositie gelijk gebleven. De financieringspositie inclusief de non-recourse leningen daalde met € 52 miljoen van een schuldpositie eind 2013 van € 78 miljoen tot € 130 miljoen in het eerste halfjaar 2014. De netto liquide middelen over het eerste halfjaar 2014 verslechterde met € 6 miljoen tot negatief € 25 miljoen ten opzichte van het eerste halfjaar 2013 negatief € 17 miljoen. De verslechtering komt door hogere bankkredieten. In het eerste halfjaar 2014 is € 60 miljoen getrokken van de werkkapitaalfaciliteiten (€ 110 miljoen). Dit is € 12 miljoen meer dan in het eerste halfjaar 2013. Gedurende het jaar is een grotere financieringsbehoefte dan op jaareinde.

Leningen

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Pps-leningen	14	0	2
Grondbank financiering	40	42	40
Ondernemingslening	50	51	51
Financiële leases	1	6	4
Overige leningen	<u>-</u>	<u>13</u>	<u>11</u>
	105	112	108
Recourse	91	99	91
Non recourse	<u>14</u>	<u>13</u>	<u>17</u>
	105	112	108
Kortlopende deel	2	9	8
Langlopende leningen	<u>103</u>	<u>103</u>	<u>100</u>
	105	112	108

De grote ondernemingslening van € 50 miljoen heeft een looptijd tot april 2017. De lening heeft een vaste rente van 5,4% en als zekerheid is hypotheek gevestigd op een aantal onroerende zaken die in gebruik zijn door Ballast Nedam. In de grondbankfinanciering van € 40 miljoen zit een andere grote lening van € 33 miljoen, die is voornamelijk voor de financiering van een aantal grondposities in een aparte vennootschap. Deze lening heeft een looptijd tot oktober 2015 en een rente van Euribor plus opslag. Als zekerheid is hypotheek gevestigd op de betreffende grondposities. De pps-leningen van € 14 miljoen betreffen de non-recourse financiering van de penitenciaire inrichting Zaanstad Pi2. De overige resterende leningen van de grondbank financiering en financial leases van tezamen € 8 miljoen betreffen diverse projectleningen en

proportioneel geconsolideerde deelnemingen. Voor € 14 miljoen van de € 105 miljoen aan leningen is geen verhaalsmogelijkheid op Ballast Nedam.

Verklaring Raad van Bestuur

Voor zover de Raad van Bestuur bekend geeft de halfjaarrekening een getrouw beeld van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat van Ballast Nedam N.V. en de gezamenlijke in de consolidatie opgenomen ondernemingen. Voor zover de Raad van Bestuur bekend geeft het halfjaarverslag een getrouw overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen die zich in de eerste helft van het jaar hebben voorgedaan en het effect daarvan op de halfjaarrekening, een getrouwe beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden voor de verdere perioden van het jaar, alsmede een getrouw overzicht van de belangrijkste transacties met verbonden partijen.

Nieuwegein, 4 juli 2014

Raad van Bestuur
E. van der Noordaa
P. van Zwieten

HALFJAARREKENING

(*) De vergelijkende 2013 cijfers zijn aangepast als gevolg van de stelselwijziging met betrekking tot IFRS 11 (zie noot 4).

(¹) Deze vergelijkende 2013 cijfers zijn niet gecontroleerd of beoordeeld.

Verkorte geconsolideerde winst-en-verliesrekening

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013 ^{1*}	2013*
Omzet	515	486	1 240
Overige bedrijfsopbrengsten	22	-	-
Kosten van grondstoffen en uitbesteed werk	(450)	(326)	(921)
Personeelsbeloningen	(119)	(137)	(268)
Overige bedrijfskosten	<u>(3)</u>	<u>(12)</u>	<u>(57)</u>
	(572)	(475)	(1 246)
Resultaat geassocieerde deelnemingen	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Resultaat uit bedrijfsactiviteiten voor afschrijvingen en amortisatie (EBITDA)	(35)	11	(6)
Afschrijvingen en amortisatie (im)materiële activa	(7)	(10)	(21)
Bijzondere waardeverandering (im)materiële activa	<u>(3)</u>	<u>-</u>	<u>(3)</u>
Resultaat uit bedrijfsactiviteiten (EBIT)	(45)	1	(30)
Financieringsbaten	-	-	-
Financieringslasten	<u>(5)</u>	<u>(4)</u>	<u>(7)</u>
Netto financieringsbaten (lasten)	<u>(5)</u>	<u>(4)</u>	<u>(7)</u>
Resultaat voor belastingen	(50)	(3)	(37)
Belastingen	<u>(1)</u>	<u>-</u>	<u>(4)</u>
Nettoresultaat	(51)	(3)	(41)

Toe te rekenen aan aandeelhouders:

Nettoresultaat per aandeel (€)	(5,22)	(0,31)	(4,22)
Verwaterd nettoresultaat per aandeel (€)	(5,22)	(0,31)	(4,22)

Geconsolideerd totaalresultaat

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013 ^{1*}	2013*
Nettoresultaat boekjaar	(51)	(3)	(41)
<i>Direct in eigen vermogen verwerkte resultaten:</i>			
Koersverschil	-	-	-
Mutatie afdekkingsreserve	<u>(3)</u>	<u>-</u>	<u>1</u>
Totaalresultaat voor de periode	(54)	(3)	(40)
Toe te rekenen aan:			
Aandeelhouders van de vennootschap	(54)	(3)	(40)
Minderheidsbelang	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Totaalresultaat voor de periode	(54)	(3)	(40)

Verkorte geconsolideerde balans

x€ 1 miljoen

	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013 ^{1*}	31 december 2013 ^{1* 2*}
Vaste activa			
Immateriële activa	20	30	20
Materiële vaste activa	88	145	130
Financiële vaste activa	28	12	23
Uitgestelde belastingvorderingen	33	32	32
	169	219	205
Vlottende activa			
Voorraden	157	188	162
Onderhanden werk	106	109	147
Vorderingen	300	232	214
Geldmiddelen	43	36	52
Activa bestemd voor verkoop	97	35	48
	703	600	623
Kortlopende verplichtingen			
Rekening Courant	(68)	(53)	(22)
Leningen	(2)	(9)	(8)
Vooruitontvangen op voorraden	(2)	(2)	(2)
Onderhanden werk	(153)	(98)	(105)
Crediteuren	(200)	(196)	(231)
Belastingen	1	(1)	(1)
Overige schulden	(231)	(178)	(203)
Voorzieningen	(21)	(22)	(28)
Passiva bestemd voor verkoop	(48)	(20)	(27)
	(724)	(579)	(627)
Vlottende activa min kortlopende verplichtingen	(21)	21	(4)
	148	240	201
Langlopende verplichtingen			
Leningen	103	103	100
Derivaten	1	(0)	0
Uitgestelde belastingverplichtingen	0	3	0
Personeelsbeloningen	4	3	4
Voorzieningen	4	3	7
	112	112	111
Totaal eigen vermogen			
aandeelhouders van de vennootschap	36	128	90
Minderheidsbelang	-	-	-
	36	128	90
	148	240	201
Solvabiliteit	4%	16%	11%

Beknopt geconsolideerd overzicht mutaties eigen vermogen

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013 ^{1*}	2013*
Geplaatst aandelenkapitaal	60	60	60
Agio	52	52	52
Overige reserves	(22)	19	19
Openingsstand	90	131	131
Koersverschil	(0)	-	-
Afdekkingsreserve	(3)	-	1
Direct in eigen vermogen verwerkte resultaten	(3)	-	1
Nettoresultaat	(51)	(3)	(41)
Dividend	-	-	-
Overig	-	-	(1)
Eindstand	36	128	90

Verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013 ^{1*}	2013*
Netto liquide middelen - beginstand	30	76	76
Nettoresultaat	(51)	(3)	(41)
Aanpassingen			
Afschrijvingen	7	9	21
Amortisatie	(0)	1	(0)
Bijzondere waardeveranderingen (im)materiële vaste activa	4	-	3
Financieringslasten	5	4	7
Financieringsbaten	-	-	(0)
Op aandelen gebaseerde beloningen	-	-	(0)
Boekwinst verkoop vaste activa en dochterondernemingen	22	-	(0)
Belastingen	(0)	-	1
Resultaat geassocieerde deelnemingen	-	-	(0)
<i>Mutaties</i>			
Mutatie voorraden	(3)	5	27
Mutatie onderhanden werk	76	(24)	(41)
Mutatie overige reële waarde investeringen	-	-	0
Mutatie vorderingen	(117)	(12)	5
Mutatie voorzieningen en personeelsbeloningen	(3)	(13)	(7)
Mutatie overige schulden	(17)	(39)	8
Betaalde rente	(5)	(4)	(7)
Betaalde rente op afdekkingsinstrumenten	-	-	(0)
Ontvangen rente	-	-	(0)
Betaalde belastingen	(0)	-	(2)
Netto kasstroom operationele activiteiten	(82)	(76)	(26)
Immateriële activa			
investeringen	(1)	(1)	(6)
opbrengsten uit desinvesteringen	-	-	2
Materiële vaste activa			
investeringen	(5)	(7)	(19)
opbrengsten uit desinvesteringen	3	-	7
Financiële vaste activa			
investeringen	(11)	-	(7)
opbrengsten uit desinvesteringen	2	-	1
ontvangen dividend	-	-	0
mutatie overige vorderingen	-	-	(0)
Investeringen in geassocieerde deelnemingen	-	(1)	(2)
Verwerving van dochterondernemingen	-	-	0
Verkoop van dochterondernemingen na aftrek van afgestoten geldmiddelen	<u>29</u>	<u>-</u>	<u>8</u>
Netto kasstroom investeringsactiviteiten	17	(9)	(16)
Ontvangsten uit opgenomen langlopende leningen	13	-	14
Aflossing langlopende leningen	(2)	(8)	(15)
Betaalde afsluitkosten nieuwe leningen	-	-	(0)
Betaling financial lease termijnen	(1)	-	(3)
Verwerving minderheidsbelang	-	-	(0)
Betaald dividend	-	-	(0)
(In)verkoop eigen aandelen	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(0)</u>
Netto kasstroom financieringsactiviteiten	10	(8)	(4)
Effect van koersverschillen op liquide middelen	<u>0</u>	<u>-</u>	<u>(0)</u>
Netto liquide middelen - eindstand	(25)	(17)	30

In het kasstroomoverzicht zit € 11 miljoen aan investering in pps-vorderingen opgenomen onder de netto kasstroom investeringsactiviteiten.

Verkort overzicht netto liquide middelen

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013 ^{1*}	2013*
Geldmiddelen	43	36	52
Rekening Courant	(68)	<u>(53)</u>	<u>(22)</u>
Netto liquide middelen	(25)	(17)	30
Volledig geconsolideerd	(49)	(35)	(3)
Proportioneel geconsolideerd	24	<u>18</u>	<u>33</u>
Netto liquide middelen	(25)	(17)	30

Netto financieringspositie

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013 ^{1*}	2013*
Netto liquide middelen	(25)	(17)	30
Kortlopend deel langlopende leningen	(2)	(9)	(8)
Langlopende leningen	(103)	<u>(103)</u>	<u>(100)</u>
	(130)	(129)	(78)

Segmentatie
Omzet

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Infrastructuur	186	199	546
Bouw & Ontwikkeling	263	232	531
Specialismen	97	114	260
Toelevering	74	<u>68</u>	<u>184</u>
	620	613	1 521
Overig	(105)	<u>(127)</u>	<u>(281)</u>
	515	486	1 240

De omzet steeg met 3% van € 496 naar € 515 miljoen. Deze stijging komt volledig voor rekening van de divisie Bouw & Ontwikkeling. Zowel de regionale bedrijven als ook de grote projecten hebben daaraan bijgedragen.

EBIT

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Infrastructuur	(59)	5	4	(59)	5	4
Bouw & Ontwikkeling	(3)	1	(11)	1	1	-
Specialismen	1	(4)	(19)	1	(4)	(14)
Toelevering	23	1	8	6	1	9
Overig	(7)	(2)	(12)	(1)	(2)	(11)
	(45)	1	(30)	(52)	1	(12)
Afwaardering	(4)	-	(6)	(4)	-	(6)
Boekwinst	22	-	-	22	-	-
Herstructureringskosten	(6)	-	-	(6)	-	-
Reorganisatiekosten	(5)	-	(12)	(5)	-	(12)
	(45)	1	(30)	(45)	1	(30)

Het operationele verlies bedroeg € 45 miljoen. Het operationele verlies exclusief afwaarderingen van materiële vaste activa, goodwill, boekwinsten en herstructureringskosten bedroeg € 52 miljoen. Dit is € 53 miljoen slechter dan over het eerste half jaar 2013. Het operationele resultaat van het segment Toelevering wordt beïnvloed door boekwinst van € 22 miljoen op de verkoop van Ballast Phoenix Ltd. in het eerste halfjaar 2014. Het resultaat overig betreft hoofzakelijk holdingkosten.

Marge

	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Infrastructuur	(31,7%)	2,5%	0,7%
Bouw & Ontwikkeling	(1,1%)	0,4%	(2,1%)
Specialismen	1,0%	(3,5%)	(7,3%)
Toelevering	31,1%	0,7%	4,3%
	(8,7%)	0,2%	(2,4%)

De marge op concernbasis bedroeg 8,7% negatief. Zonder rekening te houden met afwaarderingen en herstructureringskosten blijft de marge negatief met (5%). Over het eerste half jaar 2013 was dit nul %.

Nettoresultaat

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
EBIT	(45)	1	(30)
Financieringsbaten en -lasten	(5)	(4)	(7)
Resultaat voor belastingen	(50)	(3)	(37)
Belastingen	(1)	-	(4)
Nettoresultaat	(51)	(3)	(41)

De rentelasten zijn met € 1 miljoen gestegen ten opzichte van het eerste half jaar 2013 naar € 5 miljoen als gevolg van hogere tarieven en meer gebruik van de werkkapitaalfaciliteit. De belastingdruk bedroeg

€ 1 miljoen, € 1 miljoen hoger dan eerste helft 2013. De belastinglast is het gevolg van positieve resultaten buiten de fiscale eenheid. Het nettoverlies bedroeg € 51 miljoen.

Orderportefeuille

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Infrastructuur	488	787	596
Bouw & Ontwikkeling	613	654	691
Specialismen	73	107	113
Toelevering	47	61	55
	1 221	1 609	1 455
Overig	(33)	(42)	5
	1 188	1 567	1 460

De orderportefeuille nam af met € 379 miljoen ten opzichte van de eerste helft 2013 tot € 1,2 miljard. De daling doet zich voor in alle drie de divisies. De grootste daling vindt plaats bij Infrastructuur als gevolg van hoge productie bij projecten als A15 Maasvlakte - Vaanplein en A2 Maastricht, het verlaten van de capaciteit gedreven markten en doordat er in het afgelopen half jaar geen grote projecten zijn verworven op de binnenlandse markt. De daling bij de overige segmenten is het gevolg van hogere productie en aflopende projecten.

De strategische focus van Ballast Nedam en de gedifferentieerde marktbenadering hiervan vanuit de drie divisies zijn richtinggevend voor het gedisciplineerd tenderen en het handhaven van de strengere acceptatieprocedures.

Belangrijke gebeurtenissen

Ballast Nedam heeft een zwaar verliesgevend eerste half jaar achter de rug met een negatief operationeel resultaat van € 45 miljoen waarvan € 15 miljoen herstructurerings- en reorganisatiekosten en afwaarderingen, en € 22 miljoen boekwinst op desinvesteringen. Met name het grote verlies op het project Maasvlakte – Vaanplein dat werd veroorzaakt door aanzienlijke additionele kostenoverschrijdingen drukte op het resultaat (zie ook Halfjaarverslag). Tegenvallende projectresultaten werden behaald in de divisie Infrastructuur, waaronder het project A2 Maastricht, dat wordt uitgevoerd door consortium Avenue2, waarin Ballast Nedam voor 50% participeert. Vooruitlopend op de resultaten van een recent opgestarte audit binnen het project, is hiervoor een voorziening ter grootte van € 14 miljoen opgenomen. De herstructureringskosten van € 15 miljoen bestaan voor € 4 miljoen uit afwaarderingen en goodwill als gevolg van verkoop van bedrijfsonderdelen en sluiting Omnia Plaatvloeren B.V., € 5 miljoen aan reorganisatiekosten in de divisie Bouw & Ontwikkeling en € 6 miljoen herfinancieringskosten in de Holding. In de nichemarkt offshore werden goede resultaten behaald. Een aantal grote complexe bouwprojecten leverden eveneens een goede bijdrage. In het afgelopen half jaar zijn er geen nieuwe grote projecten verworven op de binnenlandse markt.

De omzet in het halfjaar 2014 is met 5% gestegen ten opzichte van het halfjaar 2013 tot € 515 miljoen. De hogere omzet wordt veroorzaakt hoge productie bij project Maasvlakte-Vaanplein, Avenue2 en hogere omzet bij de bouwregio's.

De rentelasten zijn met € 1 miljoen gestegen ten opzichte van het eerste half jaar 2013 naar € 5 miljoen als gevolg van hogere tarieven en meer gebruik van de werkkapitaalfaciliteit. De belastingdruk bedroeg € 1 miljoen, € 1 miljoen hoger dan eerste helft 2013. De belastinglast is het gevolg van positieve resultaten buiten de fiscale eenheid. Het nettoverlies bedroeg € 51 miljoen.

De immateriële en materiele vaste activa is sterk gedaald als gevolg van overheveling van activa naar vlottende activa als activa bestemd voor verkoop. Die binnen een jaar verkocht zullen worden. De financiële

vaste activa is gestegen ten opzichte van halfjaar 2013 en geheel 2013 door hogere investeringen in het pps-project Penitentie Inrichting Zaanstad.

De vlottende activa is € 103 miljoen hoger dan half jaar 2013 door hogere vorderingen, waaronder een vordering op de koper van Ballast Phoenix Ltd., en ook hogere handelsdebiteuren. De post activa bestemd voor verkoop is € 62 miljoen hoger dan halfjaar 2013 en geheel 2013. De post voorraden is sterk gedaald ten opzichte van halfjaar 2013 met ruim € 31 miljoen. Deze daling komt door verlaging van de grondposities met € 15 miljoen en lagere handelsvoorraden.

De vlottende passiva is met € 145 miljoen gestegen ten opzicht van halfjaar 2013. Deze stijging komt door forse hogere vooruitbetalingen op een aantal projecten in de infrastructuur, offshore en bouw. De post overige schulden is ten opzichte van halfjaar 2013 met € 53 miljoen gestegen. Deze stijging komt door genomen hogere verliesvoorzieningen op enkele projecten. De post passiva bestemd voor verkoop is gestegen met € 28 miljoen ten opzichte van halfjaar 2013.

Per saldo is het werkkapitaal ten opzichte half jaar 2013 en geheel 2013 resp. met € 42 miljoen en € 17 miljoen verbeterd.

De netto financieringspositie zit op vergelijkbaar niveau met halfjaar 2013 maar is verslechterd ten opzichte van geheel 2013 met € 52 miljoen. Dit als gevolg van hogere benutting van de kredietfaciliteit en hogere pps-leningen (non recourse)

Continuïteit en liquiditeit van de onderneming

In het afgelopen halfjaar heeft Ballast Nedam een nettoverlies geleden van € 51 miljoen (geheel 2013 was dit een verlies van € 41 miljoen) en is het solvabiliteitspercentage gedaald van 11% naar 4%.

In februari 2014 is er een herfinanciering gerealiseerd met steun van alle 5%-plus aandeelhouders en banken. De herfinanciering van € 110 miljoen bestaat uit nieuwe gecommiteerde leningen van € 80 miljoen met een looptijd tot 2017, en uit een overbruggingsfaciliteit van € 30 miljoen, welke wordt afgelost uit de opbrengsten van de voorgenomen claimemissie van € 30 miljoen. De € 80 miljoen leningen zijn deels een vervanging van de bestaande (voorheen niet gecommiteerde) faciliteit van € 60 miljoen. Inkomsten uit eventuele desinvesteringen van bedrijven die zich voordoen in de periode tot 2017 worden voor een deel als terugbetaling op de leningen aangewend. In juni 2014 is een principe overeenkomst met de banken afgesloten, waarin is opgenomen een uitstel van 12 maanden van aflossing van leningen uit de opbrengst van de desinvesteringen, tot een bedrag van maximaal € 15 miljoen. De convenanten met betrekking tot de herfinanciering worden in het 3e kwartaal 2014 vastgesteld.

Aan de claimemissie hebben alle 5%-plus aandeelhouders zich voor € 20,6 miljoen gecommiteerd en het restant van € 9,4 miljoen is door de Rabobank en ING onderschreven. De Claimemissie zal in het derde kwartaal plaatsvinden.

De versterking van de financiële structuur en verbetering van de solvabiliteit van Ballast Nedam zal moeten plaatsvinden door middel van de genoemde claimemissie van € 30 miljoen, het pakket aan geïdentificeerde desinvesteringen, verdere uitvoering van het desinvesteringsprogramma, opbrengsten uit lopende claims en andere compensaties, en door verbetering van het operationele resultaat de komende jaren op basis van het bijgestelde ondernemingsplan 2014-2016. Daarvoor is in het eerste halfjaar een verbeterprogramma gestart. Naast een verbetertraject voor de beheersing van werkkapitaal, omvat het programma verschillende projecten, gericht op kostenbesparing. Hoewel de verwachte effecten van het programma op grond van de eerste rapportage veelbelovend zijn, is het nog te vroeg om de concrete resultaten ervan nader te kunnen duiden. De implementatie van het verbeterprogramma wordt in de tweede helft van 2014 verder gecontinueerd.

De genoemde maatregelen ter versterking van de liquiditeit en verbetering van de solvabiliteit van Ballast Nedam, bieden het bedrijf voldoende financiële ruimte om zich te kunnen richten op de versnelde uitvoering van zijn strategie, die gericht is op integrale projecten. Dit laat onverlet dat er onzekerheden zijn die voor Ballast Nedam nadelig (maar ook voordelig) kunnen uitpakken. Dit betreffen enerzijds gevoeligheden in het ondernemingsplan zoals het tijdstip van het contracteren van grote projecten en de afwikkeling van lopende gerechtelijke procedures. Anderzijds bestaan onzekerheden in de effectuering van verbeteringstrajecten, zoals

de realisatie van verkoop van bedrijfsonderdelen en kostenbesparingstrajecten. Daarnaast is de orderportefeuille een risico met betrekking tot de bezetting.

Op basis van de genoemde maatregelen hebben we het vertrouwen dat de continuïteit van de onderneming is gewaarborgd.

Desinvesteringen

Op 15 juni 2014 heeft Ballast Nedam overeenstemming bereikt over de verkoop van de Engelse activiteiten van het dochterbedrijf Recycling Maatschappij Feniks B.V. (Feniks Recycling) aan H2 Equity Partners (H2). De Engelse activiteiten worden uitgevoerd door Ballast Phoenix Ltd., marktleider in recycling van AVI-bodemas in het Verenigd Koninkrijk.

Ballast Phoenix Ltd. wordt voor een bedrag van 38 miljoen euro (100%, inclusief 3,5 miljoen euro earn-out) verkocht en levert voor Ballast Nedam een boekwinst op van 22 miljoen euro.

Gecomprimeerd overzicht desinvesteringen

x € 1 miljoen

	Halfjaar 2014
Financiële vaste activa	-
Uitgestelde belastingvordering	-
Materiële vaste activa	9
Vorraden	-
Vorderingen	5
Crediteuren	(5)
Derivaten	-
Leningen	(2)
Saldo van activa en verplichtingen	7

x € 1 miljoen

Ontvangen vergoeding voldaan in contanten	30
Afgestoten geldmiddelen en kasequivalenten	(1)
Netto-instroom van geldmiddelen	29

Activa en passiva bestemd voor verkoop

Ballast Nedam waardeert activa bestemd voor verkoop tegen boekwaarde of lagere geschatte verkoopwaarde na aftrek van directe verkoopkosten. Ballast Nedam heeft over het eerste halfjaar 2014 de volgende bedrijven geïdentificeerd als groep die direct beschikbaar is voor verkoop en die passen binnen de strategie ter versterking van de vermogenspositie van Ballast Nedam: de 30% deelneming in Beheersmaatschappij Fr. Bontrup B.V., de bedrijven CNG Net B.V., LNG24 B.V., CNG Net Realisatie en Onderhoud B.V., Rademakers Gieterij B.V., TBS Soest B.V. en Recycling Maatschappij Feniks B.V.. Deze bedrijven maken deel uit van de divisie Specialismen & Toelevering en Bouw & Ontwikkeling. De impact op de geconsolideerde balans van Ballast Nedam is in onderstaande tabel weergegeven. De verwachting is dat deze verkopen in de tweede helft van 2014 gerealiseerd zullen worden.

Gecomprimeerd overzicht activa bestemd voor verkoop

<i>x € 1 miljoen</i>	Halfjaar 2014
Immateriële activa	9
Materiële vaste activa	48
Financiële vaste activa	2
Vlottende activa	<u>38</u>
	97
Vlottende passiva	(22)
Langlopende verplichtingen	<u>(26)</u>
	(48)

Toelichting behorende tot de halfjaarlijkse financiële rapportage

1. Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

Ballast Nedam N.V. is gevestigd in Nederland te Nieuwegein. De halfjaarlijkse financiële rapportage van Ballast Nedam N.V. betreft de eerste zes perioden van het boekjaar 2014 van 1 januari 2014 tot en met 15 juni 2014 (2013: 1 januari tot en met 16 juni). Deze rapportage omvat Ballast Nedam N.V., hoofd van de groep en haar dochtermaatschappijen, tezamen te noemen Ballast Nedam en het belang van Ballast Nedam in geassocieerde deelnemingen en entiteiten waarover gezamenlijk de zeggenschap wordt uitgeoefend.

De geconsolideerde jaarrekening van Ballast Nedam N.V. over het boekjaar 2013 is te verkrijgen via www.ballast-nedam.nl.

2. Overeenstemmingsverklaring

De halfjaarlijkse financiële rapportage is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standard IAS 34 "Interim Financial Reporting" zoals aanvaard binnen de Europese Unie (hierna: 'EU-IFRS'). Er is geen accountantscontrole toegepast. De halfjaarlijkse financiële rapportage bevat niet alle informatie vereist voor een volledige jaarrekening en dient te worden gelezen in samenhang met de geconsolideerde jaarrekening over het jaar 2013.

Dit halfjaarbericht is opgesteld en goedgekeurd door de Raad van Bestuur op 4 juli 2014. De accountant heeft de cijfers over het halfjaar 2014 en de vergelijkende cijfers over het halfjaar 2013, beoordeeld. Op de jaarcijfers van 2013 is accountantscontrole toegepast.

3. Gehanteerde grondslagen bij de opstelling van de halfjaarlijkse financiële rapportage

De bij de opstelling van de halfjaarlijkse financiële rapportage gehanteerde grondslagen zijn consistent met de grondslagen omschreven in de jaarrekening over het boekjaar 2013. Op basis van de in dit bericht genoemde acties, plannen en verwachtingen zijn de cijfers van eerste halfjaar 2014 opgesteld met inachtneming van de continuïteitveronderstelling.

De Raad van Bestuur gebruikt regelmatig informatie per segment om beslissingen te nemen over allocatie van middelen en het beoordelen van resultaten. De beslissingen over allocatie van middelen en het beoordelen van resultaten gebeurt op basis van het Resultaat uit bedrijfsactiviteiten (EBIT) en Werkzaam vermogen.

4. Nieuwe en gewijzigde standaarden uitgegeven door de IASB en bekrachtigd door de Europese Unie en van toepassing in het huidige boekjaar

IFRS 10 Geconsolideerde jaarrekening

Deze standaard vervangt de consolidatiebepalingen van de huidige IAS 27 en SIC 12. IFRS 10 heeft belangrijke consequenties voor de afweging wanneer een onderneming "control" heeft in een andere entiteit. De consolidatiekring is niet materieel gewijzigd. Deze standaard is van kracht per 1 januari 2014.

IFRS 11 Gezamenlijke overeenkomsten

IFRS 11 vervangt IAS 31 'Belangen in joint ventures' en SIC-13 'Entiteiten waarover gezamenlijk zeggenschap wordt uitgeoefend - Niet-monetaire bijdragen door deelnemers in een joint venture'. IFRS 11 onderscheidt twee soorten samenwerkingsverbanden, afhankelijk van de vraag of de partijen feitelijk blootstaan aan de voor- en nadelen van de individuele activa en schulden (joint operation), dan wel alleen blootstaan aan de voor- en nadelen van het netto-actief (joint venture). Het essentiële onderscheid van een joint venture ten opzichte van een joint operation is de in beginsel onbeperkte aansprakelijkheid van een deelnemer aan een joint operation voor diens aandeel in de schulden, terwijl de aansprakelijkheid van een deelnemer aan een joint venture in beginsel beperkt is tot diens inbreng in de entiteit waarin de samenwerking is opgenomen. Joint ventures kunnen vanaf 2014 niet meer proportioneel geconsolideerd worden, maar dienen tegen de equity methode verwerkt te worden. Een "joint operator" moet haar deel van de activa, passiva, opbrengsten en kosten opnemen. Deze standaard is van kracht per 1 januari 2014. De standaard heeft geen invloed op het resultaat en het eigen vermogen, maar heeft wel impact op de samenstelling van het resultaat en leidt tot een beperkte balansverkortung. Ballast Nedam heeft namelijk tot en met 2013 de joint ventures proportioneel geconsolideerd op basis van IAS 31. Ballast Nedam heeft ten behoeve van toepassing van IFRS 11 vanaf 2014 criteria opgesteld waaraan de gezamenlijke overeenkomsten zijn getoetst. Op basis hiervan is

vastgesteld voor welke samenwerkingsverbanden sprake is van een Joint Venture met als gevolg dat de verwerking van deze samenwerkingsverbanden in overeenstemming met IFRS 11 vanaf 2014 plaats vindt door middel van de equity-methode in plaats van proportionele consolidatie. De vergelijkende cijfers zijn in lijn hiermee aangepast. De impact op de balans en winst-en-verliesrekening is beschreven in onderstaande tabel. De impact op de kasstromen, orderboek en segmentatie is door het management beoordeeld en is beperkt. De overgang heeft geen effect op de niet-gerealiseerde resultaten van de Groep of op de gewone en verwaterde winst per aandeel.

De impact van de stelselwijziging wordt in onderstaande tabel weergegeven.

	Halfjaar 2014	Halfjaar 2013	2013
Omzetverlaging	(10)	(10)	(28)
Verlaging kosten grondstoffen	10	10	28
Verlaging in EBIT	-	-	-
Verlaging in rente	-	-	-
Verlaging in belastingen	-	-	-
Netto resultaatseffect	-	-	-
Impact op de balans			
Verlaging immateriele vaste activa	(5)	(7)	(6)
Verlaging materiele vaste activa			
Verhoging financiële vaste activa			
Verlaging vlottende activa	(8)	(7)	(11)
Verlaging vlottende passiva	7	5	9
Verplichtingen	6	9	8
Impact op de eigen vermogen	-	-	-

IFRS 12 Informatieverschaffing over belangen in andere entiteiten

Het doel van IFRS 12 is om gebruikers van de jaarrekening in staat te stellen om het doel en de bijbehorende risico's van belangen in andere entiteiten te beoordelen en daarnaast de effecten van die belangen op de financiële positie, prestatie en kasstromen te beoordelen. Dit betreft jaarlijkse additionele informatieverschaffing en heeft geen invloed op het resultaat en het eigen vermogen. Deze standaard is van kracht per 1 januari 2014.

Wijzigingen in IFRS 10, IFRS 11 en 12 – Overgangsbepalingen

Deze wijzigingen in IFRS 10 – De geconsolideerde jaarrekening, IFRS 11 – Gezamenlijke overeenkomsten en IFRS 12 – Informatieverschaffing over betrokkenheid bij andere entiteiten, hebben tot doel om de overgang naar de nieuwe standaarden te vereenvoudigen. De informatie over de specifieke rubrieken die wordt vereist door IAS 8.20 wordt beperkt tot de meest recente vergelijkende periode. Deze wijziging is van kracht per 1 januari 2014.

IAS 27 Enkelvoudige jaarrekening

Dit is een heruitgave van IAS 27. De vereisten voor consolidatie die voorheen opgenomen waren in IAS 27, zijn opgenomen in IFRS 10. De aangepaste standaard is bedoeld voor de enkelvoudige jaarrekening van entiteiten die ook een geconsolideerde jaarrekening opstellen. Deze standaard heeft geen impact op de geconsolideerde jaarrekening van Ballast NEdam en is van kracht per 1 januari 2014.

IAS 28 Investerings in geassocieerde deelnemingen

In IAS 28 is de accounting voor investeringen in geassocieerde deelnemingen vastgelegd en worden de vereisten voor het verwerken van investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures volgens de equity methode beschreven. Deze standaard heeft geen impact op het resultaat of het eigen vermogen en is van kracht per 1 januari 2014.

IAS 32 Financiële instrumenten: presentatie

De wijziging in IAS 32 is bedoeld om aanvullende leidraden te verschaffen, zodat de standaard minder inconsequent wordt toegepast in de praktijk. Deze wijziging heeft geen impact op het resultaat of het eigen vermogen en is van kracht per 1 januari 2014.

Wijzigingen in IAS 36 Bijzondere waardeverminderingen van activa

Met deze wijzigingen wordt beoogd te verduidelijken dat het toepassingsgebied van de informatieverstrijking over de realiseerbare waarde van activa beperkt blijft tot activa die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, wanneer deze realiseerbare waarde op de reële waarde minus vervreemdingskosten is gebaseerd. Deze wijziging is van kracht per 1 januari 2014.

Nieuwe standaarden uitgegeven door de IASB, maar nog niet bekrachtigd door de Europese Unie

- IFRS 14 Regulatory deferral accounts
- Wijzigingen in IAS 19 Personeelsbeloningen: Werknemersbijdragen
- Wijzigingen in IAS 16 en IAS 38: Clarification of Acceptable Methods of Depreciation and Amortisation
- Wijzigingen in IFRS 11: Accounting for Acquisitions of Interests in Joint Operations
- Verbeteringen in International Financial Reporting Standards cyclus 2010-2012
- Verbeteringen in International Financial Reporting Standards cyclus 2011-2013
- IFRIC Interpretatie 21 Heffingen

Hoewel deze nieuwe vereisten momenteel geanalyseerd worden en de impact nog niet bekend is, verwacht Ballast Nedam niet dat de invoering van deze gewijzigde standaarden een significant effect zal hebben op het resultaat en het eigen vermogen

5. Seizoen patronen

Ballast Nedam kent het gebruikelijke seizoen patroon binnen de bouwindustrie. Dit heeft invloed op de gerapporteerde resultaten, balans en kasstromen. In de eerste helft is de omzet en het operationele resultaat historisch gezien lager dan de tweede helft van een jaar. Het werkkapitaalbeslag en de netto schuld zijn in het midden van jaar over het algemeen hoger dan ultimo het jaar.

6. Transacties met verbonden partijen

De aan Ballast Nedam verbonden partijen betreffen haar management (Raad van Bestuur / Raad van Commissarissen), haar dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen, joint ventures, Stichting Pensioenfonds Ballast Nedam, alsmede bestuurders en leidinggevende functionarissen van deze partijen.

De belangrijkste taak van Stichting Pensioenfonds Ballast Nedam is het uitvoeren van de pensioenregeling voor de werknemers van Ballast Nedam. Stichting Pensioenfonds Ballast Nedam maakt gebruik van diensten van werknemers van Ballast Nedam- vennootschappen. De werkelijke kosten worden doorbelast.

Ballast Nedam koopt van en verkoopt goederen en diensten aan verscheidene verbonden partijen waarin Ballast Nedam een belang van 50% of minder heeft of met natuurlijke personen en rechtspersonen die ten minste 10 procent van de aandelen in Ballast Nedam houden. Al deze transacties worden uitgevoerd conform 'at arm's length' principe, die vergelijkbaar zijn met die voor transacties met derden.

7. Gesegmenteerde informatie

Een operationeel segment is een onderdeel van Ballast Nedam dat bedrijfsactiviteiten uitvoert die in belangrijke mate kunnen bijdragen aan opbrengsten en kosten, waaronder opbrengsten en kosten in verband met transacties met de andere onderdelen van de Groep.

De Raad van Bestuur gebruikt regelmatig informatie per segment om beslissingen te nemen over allocatie van middelen en het beoordelen van resultaten.

De prijzen voor transacties tussen segmenten worden op een zakelijke, objectieve grondslag bepaald. De resultaten, activa en verplichtingen van een segment omvatten posten die rechtstreeks, dan wel op basis van redelijkheid, aan het segment kunnen worden toegerekend.

8. Fair value waardering financiële instrumenten

Ballast Nedam maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten om valuta, rente- en marktrisico's af te dekken die voortvloeien uit bedrijfs-, financierings- en investeringsactiviteiten. Ballast Nedam maakt gebruik

van hedge accounting ter afdekking van het renterisico op haar pps-leningen. In het eerste halfjaar is geen wijziging opgetreden in de fair value ten opzichte van eind 2013. Elk kwartaal worden de hedges op hun effectiviteit beoordeeld. In het eerste halfjaar is het totale aandeel van Ballast Nedam in de pps-leningen € 6 miljoen. Het renterisico op deze leningen is volledig afgedekt. In het eerste halfjaar zijn de hedges nog steeds effectief waardoor dit niet heeft geleid tot mutaties in de winst-en-verliesrekening van Ballast Nedam.

9. Schattingen en oordeelsvorming door de leiding

Bij het opstellen van de halfjaar cijfers zijn door de leiding van Ballast Nedam schattingen en beoordelingen uitgevoerd die van invloed zijn op de bedragen die worden opgevoerd voor activa, passiva, omzet, kosten en de daarmee verband houdende toelichtingen van voorwaardelijke en niet uit de balans blijkende verplichtingen. Schattingen en beoordelingen worden regelmatig geëvalueerd.

Projectresultaten

De post onderhanden werk omvat naast de geboekte kosten en verzonden termijnen per project ook de tussentijds gerealiseerde winst dan wel de getroffen verliesvoorziening. Zowel deze winst als dit verlies zijn gebaseerd op een schatting van het uiteindelijke resultaat per project, de prognose einde werk.

De genoemde resultaatsschatting is met meer onzekerheid omgeven naarmate bijvoorbeeld:

- een overeengekomen contractvorm meer risico's voor de aannemer inhoudt. Bij een design & construct contract neemt de aannemer immers ook het ontwerprisico voor haar rekening. Bij een DBMO contract komt hier de verantwoordelijkheid voor het onderhoud en exploitatie bij.
- een project zich nog in een vroege fase van ontwerp of uitvoering bevindt. Bij het uitwerken van een voorlopig ontwerp naar een definitief ontwerp kunnen aanzienlijke afwijkingen van het voorlopig ontwerp blijken. Dit kan omdat een aanvankelijke oplossing bij nader inzien niet mogelijk blijkt te zijn, of omdat de grondcondities beter of slechter zijn dan verwacht, of omdat de dialoog met stakeholders veel gecompliceerder is en dus meer kost dan vooraf is aangenomen. Ook tijdens de uitvoeringsfase kunnen tal van risico's blijken welke voor rekening van de aannemer komen. Genoemde afwijkingen kunnen overigens positief en negatief zijn.

Goodwill

Bij de berekening van de realiseerbare waarde wordt gebruikgemaakt van geschatte toekomstige kasstromen. Bij het bepalen van toekomstige kasstromen wordt aangesloten bij planningen van de betreffende kasstroom genererende eenheid voor de komende drie jaar. De veronderstellingen uit deze planningen zijn mede gebaseerd op resultaten uit het verleden en externe informatiebronnen. Kasstromen na drie jaar worden geëxtrapoleerd met verwachte groeipercentages.

Grondposities

Grondposities worden verworven en aangehouden voor toekomstige ontwikkelingen en zijn gewaardeerd tegen de historische aanschafwaarde of de te realiseren waarde indien deze lager is. De te realiseren waarde is de hoogste van de directe verkoopwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen. De verwachte toekomstige kasstromen worden bepaald aan de hand van scenario- en sensitiviteitsanalyses. De gehanteerde disconteringsvoet voor de contante waardebepaling bedraagt 9%.

Verwerking van winstbelastingen

Bij de jaarafsluiting maakt Ballast Nedam een inschatting van de belastingpositie voor alle fiscale entiteiten. Hierbij worden schattingen gemaakt met betrekking tot de werkelijke op korte termijn te verrekenen belastinglasten en -baten alsmede de tijdelijke verschillen tussen de fiscale balanspositie en de bedrijfseconomische balanspositie. Voor de fiscale compensabele verliezen en de uitgestelde belastingvordering uit hoofde van tijdelijke verschillen wordt per balansdatum bepaald of deze tot waardering kunnen worden gebracht. Ballast Nedam waardeert uitgestelde belastingvorderingen voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd. Indien de werkelijke verwachte belastbare winsten afwijken van de schattingen en afhankelijk van de belastingstrategieën die Ballast Nedam in zou kunnen voeren, kan het voorkomen dat de tot waardering gebrachte uitgestelde belastingvorderingen niet worden gerealiseerd, wat effect kan hebben op de financiële positie en resultaten van Ballast Nedam. In de halfjaarcijfers is er

vooral nog geen aanleiding gevonden om nieuwe compensabele verliezen te waarderen. Dit is in overeenstemming met de verwerking in de jaarrekening 2013.

Voorzieningen

Voorzieningen met betrekking tot feitelijke verplichtingen zijn afhankelijk van schattingen en beoordelingen of de criteria voor de verantwoording als verplichting zijn gerealiseerd inclusief de schatting van de omvang van de feitelijke verplichting. Feitelijke verplichtingen worden verantwoord indien het waarschijnlijk is dat een verplichting zal ontstaan en de omvang van deze verplichting redelijkerwijs kan worden geschat.

Garantievoorzieningen worden getroffen voor de verwachte uitgaven voor de afwikkeling van bekende klachten. Indien de werkelijke uitkomst afwijkt van onze aannames van de verwachte uitgaven, moeten de geschatte voorzieningen worden herzien en dit kan effect hebben op de financiële positie en resultaten van Ballast Nedam.

10. Gebeurtenissen na balansdatum

De benoeming van de heer Erik van der Noordaa (53) tot voorzitter Raad van Bestuur van Ballast Nedam is voorgelegd aan de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 27 juni 2014. Daarin is hij op 27 juni tot voorzitter Raad van Bestuur van Ballast Nedam benoemd.

Het contract voor de verkoop van het 30% belang van Ballast Nedam in Beheersmaatschappij Fr. Bontrup B.V. is getekend op vrijdag 4 juli 2014.

Nieuwegein, 4 juli 2014

Raad van Bestuur,
E. van der Noordaa
P. van Zwieten

Beoordelingsverklaring

Aan: de raad van bestuur en raad van commissarissen van Ballast Nedam N.V.

Opdracht

Wij hebben de in dit halfjaarbericht op pagina 16 tot en met 30 opgenomen halfjaarrekening van Ballast Nedam N.V. te Nieuwegein beoordeeld, bestaande uit de verkorte balans per 15 juni 2014, de verkorte winst-en-verliesrekening, het verkorte vermogensoverzicht en het verkorte kasstroomoverzicht over de periode 1 januari 2014 tot en met 15 juni 2014 en de toelichting op de halfjaarcijfers. De raad van bestuur van Ballast Nedam N.V. is verantwoordelijk voor het opmaken en het weergeven van de halfjaarrekening in overeenstemming met IAS 34 "Tussentijdse financiële verslaggeving" zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Het is onze verantwoordelijkheid een conclusie te formuleren bij de halfjaarrekening op basis van onze beoordeling.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling van de halfjaarrekening verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2410 "Het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de openbaar accountant van de entiteit". Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het inwinnen van inlichtingen, met name bij personen die verantwoordelijk zijn voor financiën en verslaggeving, en het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een controle die is uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en stelt ons niet in staat zekerheid te verkrijgen dat wij kennis hebben genomen van alle aangelegenheden van materieel belang die bij een controle onderkend zouden worden. Om die reden geven wij geen controleverklaring af.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de halfjaarrekening over de periode 1 januari 2014 tot en met 15 juni 2014 niet, in alle van materieel belang zijnde opzichten, is opgesteld in overeenstemming met IAS 34 "Tussentijdse financiële verslaggeving", zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Benadrukking van ontwikkelingen omtrent continuïteit en liquiditeit

Wij vestigen de aandacht op de toelichting over de continuïteit en liquiditeit opgenomen op pagina 23 van de halfjaarrekening waarin de ontwikkeling uiteengezet is met betrekking tot de continuïteit en liquiditeit van de onderneming. Deze situatie doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Ter vergelijking opgenomen informatie niet gecontroleerd of beoordeeld

Met betrekking tot de halfjaarrekening voor de periode 1 januari 2013 tot en met 16 juni 2013 is geen accountantscontrole toegepast, noch is een beoordelingsopdracht uitgevoerd. Derhalve zijn de in de winst-en-verliesrekening ter vergelijking opgenomen bedragen niet gecontroleerd of beoordeeld.

Utrecht, 4 juli 2014

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. W.H. Kerst RA